

C2. De Franken: nieuwe heersers in het westen

• <u>Franken</u> : zie cursus p.17
• <u>Merovingers (5de- midden 8ste eeuw)</u> : zie cursus p.17
• <u>Hofmeiers (7de – 8ste eeuw) worden machtiger dan de Merovingische koningen</u> : zie cursus p.17

- Karolingers (midden 8ste – 10de eeuw)

1. Karel de Grote

1.1. Wie was Karel de Grote?

Opdracht: Bekijk het filmfragment over Karel de Grote en beantwoord onderstaande vragen.

a) Karel volgde in 768 zijn vader op als koning der Franken. Hoe heette zijn vader ook alweer? (zie ook stamboom onderaan de pagina)

b) Wat ging Karel met het rijk doen?

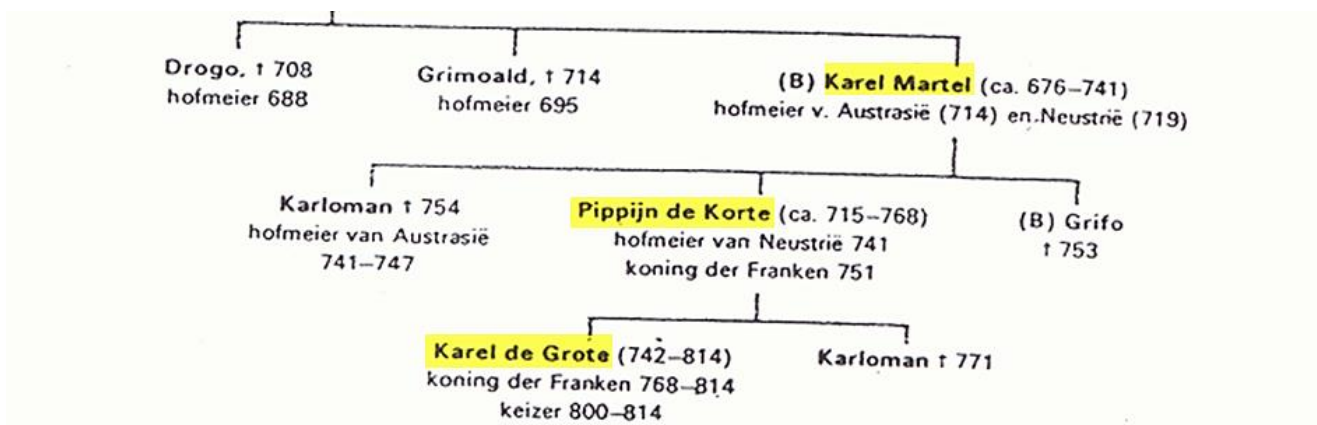
c) Geef twee redenen waarom Karel "de Grote" zou genoemd kunnen worden.

> _____

> _____

d) Beschrijf welke belangrijke gebeurtenis in Karels leven plaatsvond in het jaar 800.

e) Bekijk onderstaand stuk uit de stamboom van de Karolingers. Waaruit kan je afleiden dat Karel eigenlijk geluk gehad heeft dat hij alleenheerser van het rijk is kunnen worden?

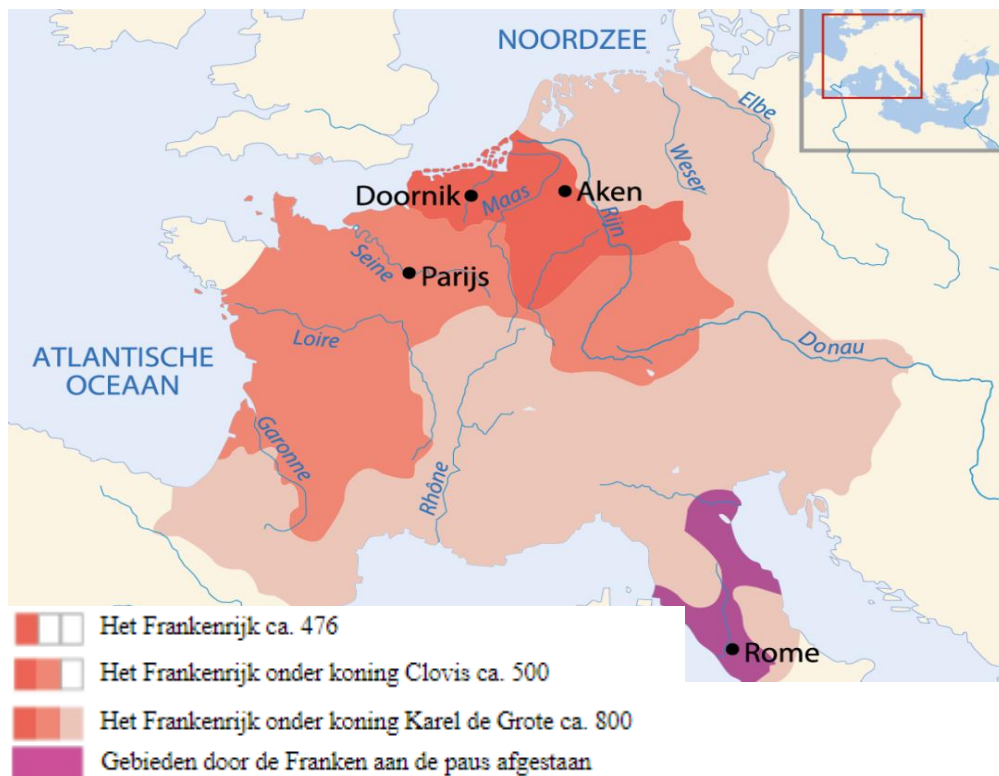
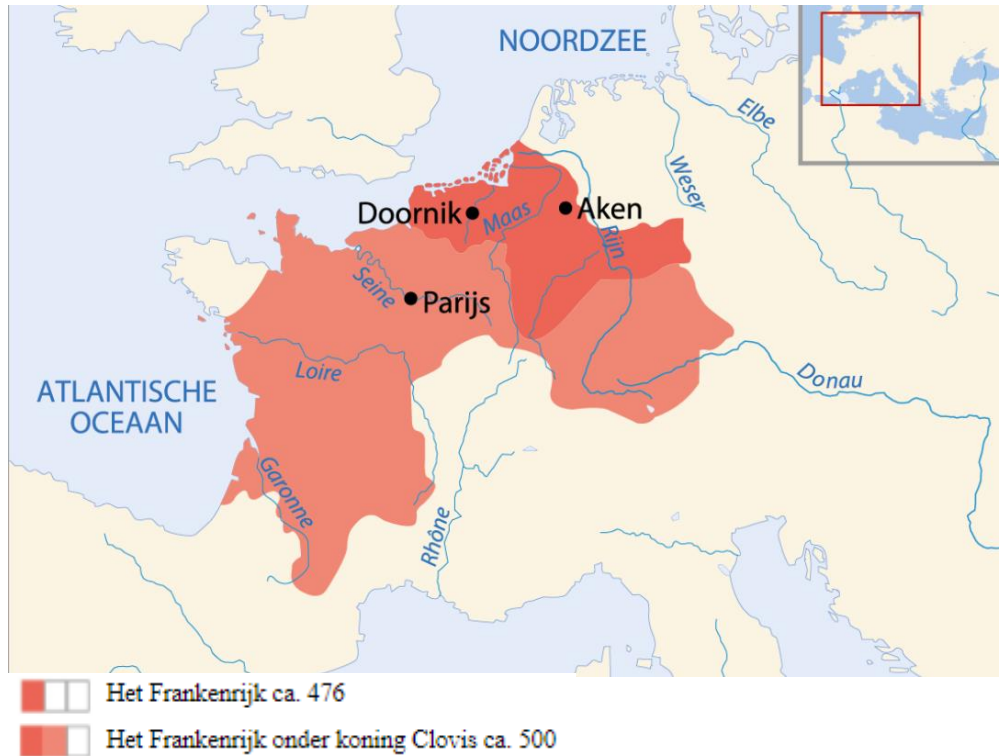

Stamboom van de Karolingers

1.2. De territoriale betekenis van Karel de Grote

1.2.1 De veroveringen onder Karel de Grote

Opdracht: Bekijk onderstaande kaarten en vul het besluit op de volgende pagina aan.

BESLUIT:

Karel de Grote zorgde voor _____ van het Frankische rijk. Hij verplaatste de hoofdstad van Parijs naar _____.

Opdracht: Bekijk onderstaande kaart en beantwoord de bijhorende vragen.

Geef twee volkeren die Karel de Grote wist te onderwerpen.

> _____ → hiermee voerde hij een oorlog die 30 jaar duurde

> _____ → Karel versloeg hen, omdat ze de paus en Rome bedreigden

Welke bedoeling zou Karel de Grote hebben gehad met het veroveren van deze gebieden? (tip: zie ook kaart op volgende pagina)

legende: Het Romeinse Rijk in haar grootste omvang (ca. 14 n.C.)

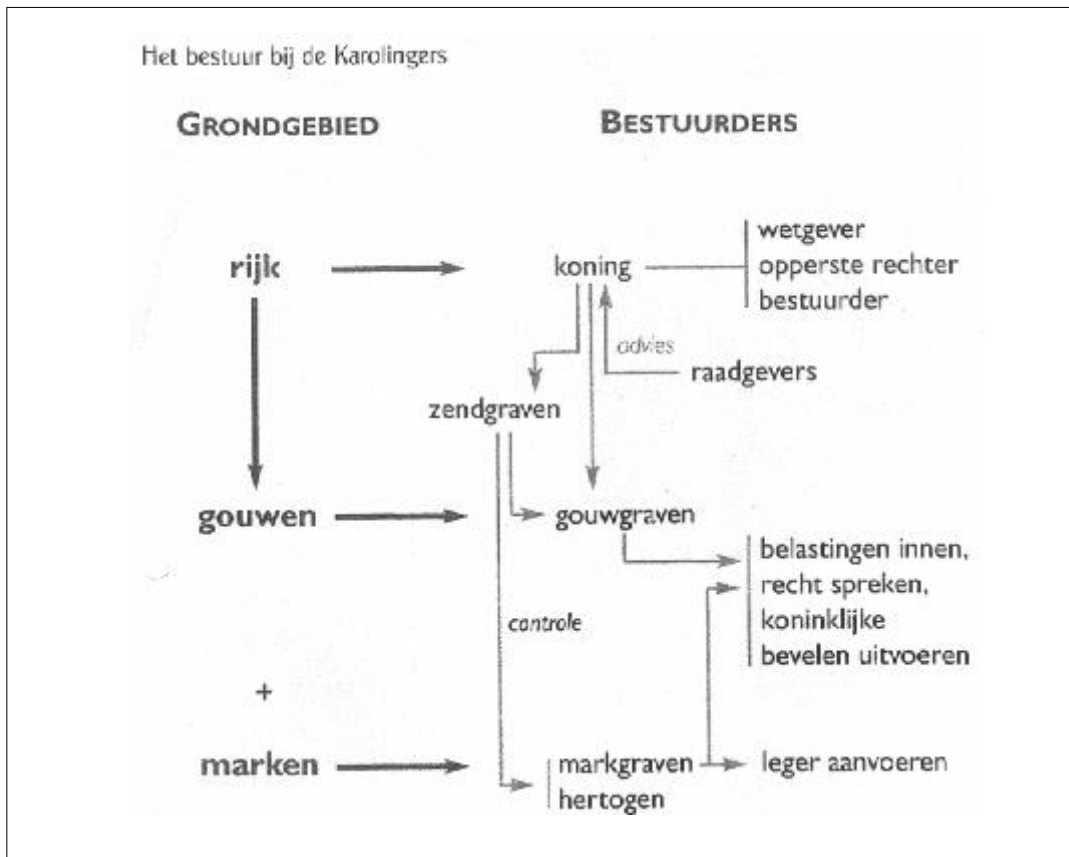
Karel de Grote was in de eerste plaats de opperbevelhebber van het leger. Zolang de Frankische koningen een succesvolle veroveringspolitiek voerden, bleef hun macht onaangetast.

Wat kan je dus besluiten in verband met de macht van Karel?

Vergelijk dit met de macht van de laatste Merovingische koningen (einde 7de- begin 8ste eeuw). Wat stel je vast?

1.2.2 De indeling van het Frankische rijk onder Karel de Grote

Opdracht: Beantwoord onderstaande vragen aan de hand van het schema.

1. Welke functies heeft de koning? Wat zegt dit over zijn macht?

2. Hoe wordt het rijk ingedeeld?

3. Wat zijn gouwgraven? Beschrijf hun taken.

4. Wat zijn markgraven/hertogen? Beschrijf hun taken.

5. Wat is het verschil tussen een gouwgraaf en een markgraaf?

6. Hoe worden de graven gecontroleerd?

→ zij werkten in duo: _____ en _____.

7. Bekijk onderstaande kaart. Wat valt je op als je kijkt naar de ligging van de marken?

Eén keer per jaar organiseerde de koning ook zogenaamde "meivelden".

Wat hield dit in?

1.3. De godsdienstige betekenis van Karel de Grote

Opdracht: Beantwoord onderstaande vragen aan de hand van de simulatie van de keizerskroning van Karel de Grote.

1. In wiens naam regeerde Karel de Grote?

2. Hoe toont hij dat hij zeer gelovig is en streeft naar één godsdienst?

3. Waarom vraagt de paus Karel de Grote om hulp in 800?

4. Hoe wil de paus Karel belonen voor zijn trouw aan- en inzet voor de Kerk?

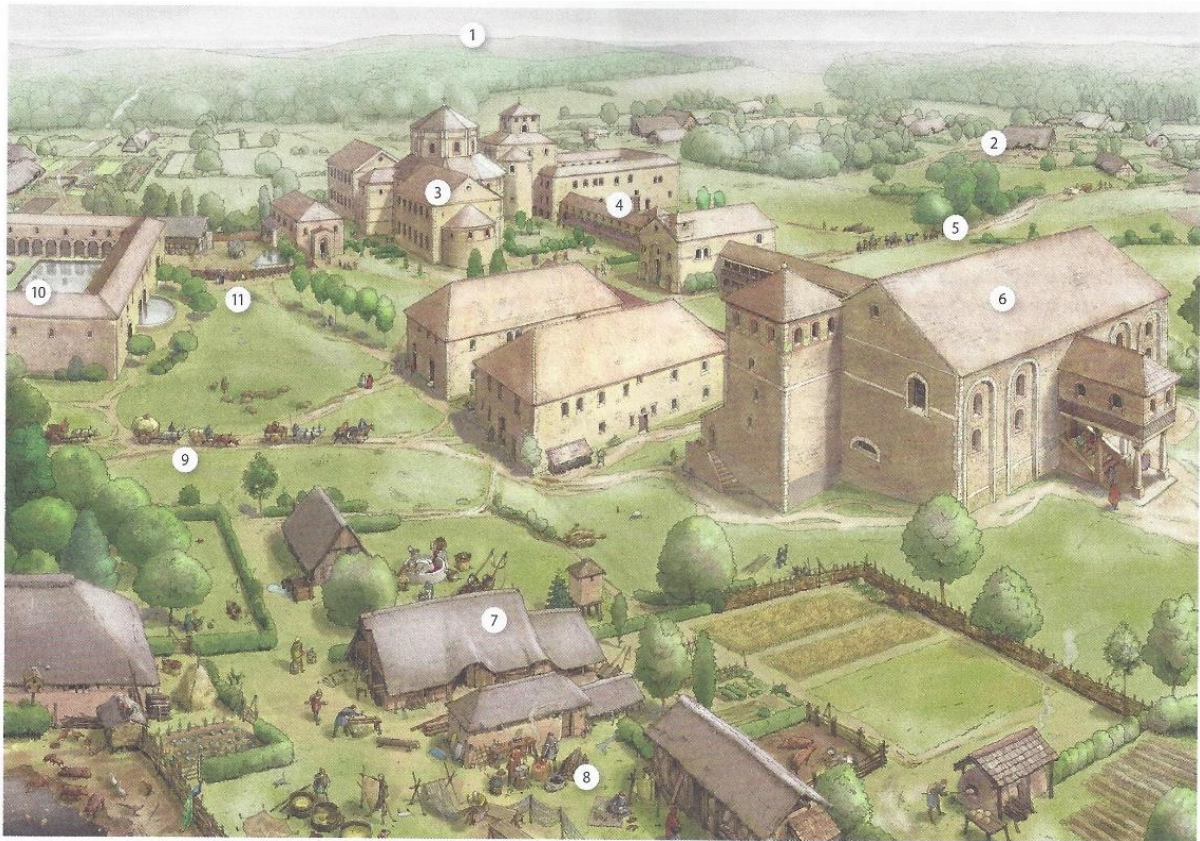
5. Wat was Karels reactie hierop?

6. Wie kwam met het idee om Karel op deze manier te belonen?

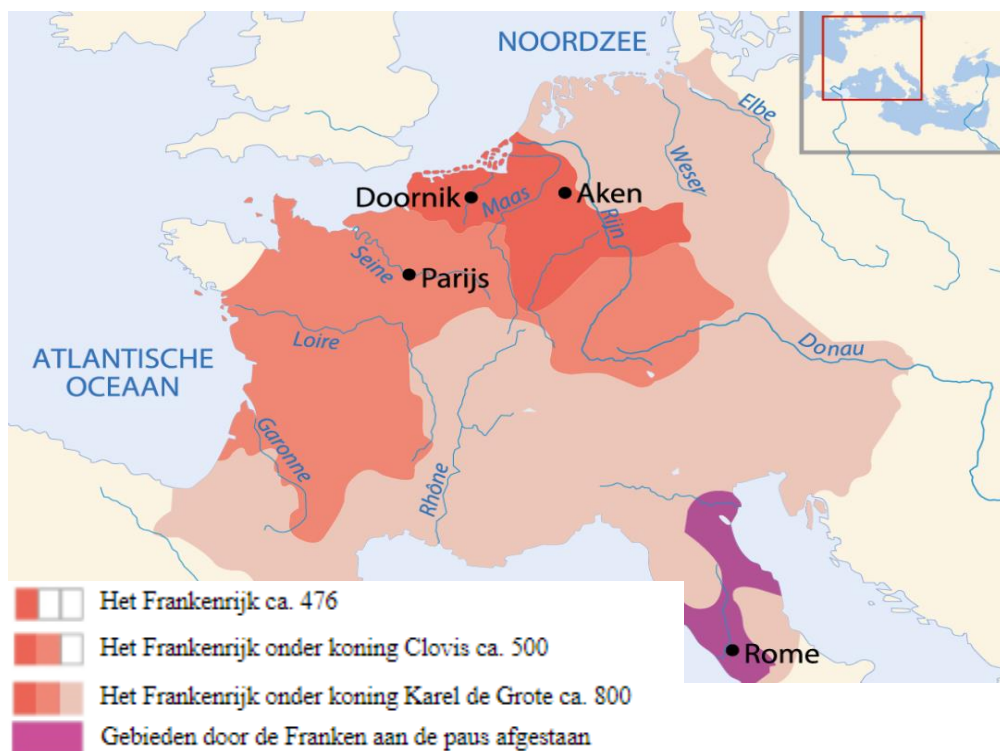
7. Welk doel hoopten ze hiermee te bereiken?

8. **Schrap wat niet past:** er is hier sprake van continuïteit / discontinuïteit want,

1.4. De palts van Karel de Grote (Aken)

Reconstructietekening van de palts in Aken (ca. 800)

Opdracht: Beantwoord onderstaande vragen aan de hand van de reconstructietekening en de kaart.

1) Waarom koos Karel de Grote voor Aken als hoofdplaats van zijn rijk?
(2 redenen)

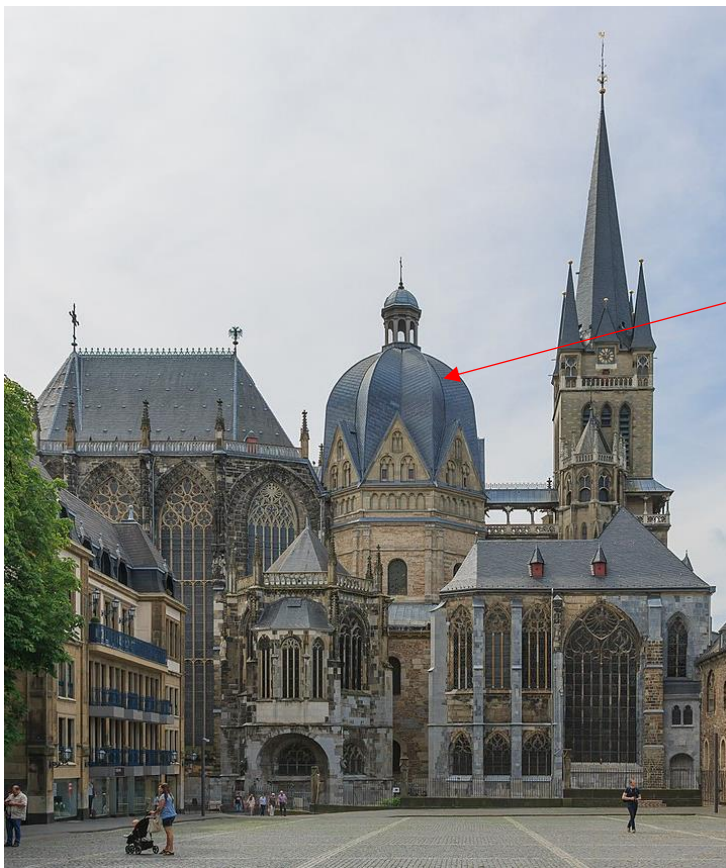
> _____

> _____

2) Toon aan de hand van één concreet voorbeeld aan dat Karel de Grote een groot liefhebber was van kunst uit Italië. Licht dit kort toe.

3) Hoe gebeurde de voedselvoorziening in het paleis?

4) Wie reisden er rond om in naam van de koning controles uit te voeren in de verschillende gebieden? (zie ook schema p.6)

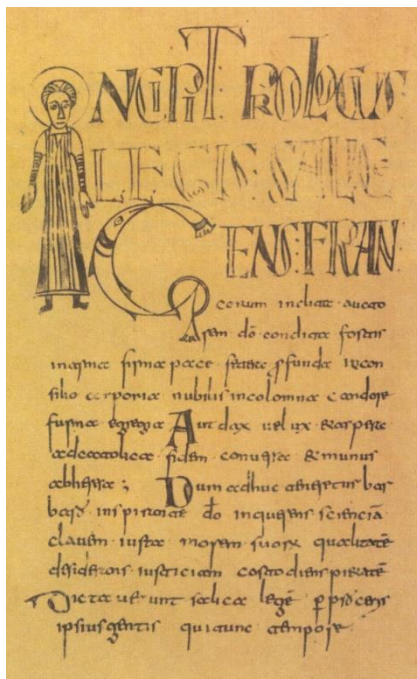

5) Op de foto hiernaast zie je de huidige Dom van Aken. Het enige gebouw dat nog over is van de palts van Karel de Grote staat aangeduid met een pijl. Hoe heet dit gebouw?

1.5. De rechtspraak in het Frankische rijk

Opdracht: Vul onderstaand schema aan, waarin de rechtspraak onder de Merovingers vergeleken wordt met die onder de Karolingers.

Merovingers	Karolingers
1.	1.
2. Lex Salica =	2. Capitularia =

Fragment uit de Lex Salica
(begin 6de eeuw)

Fragment uit de Capitularia
(midden 8ste eeuw)